

INGEZONDEN.

De redactie behoudt zich voor ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken zoo noodig eenige bekorting aan te brengen.

HABITUEELE ABORTUS.

Naar aanleiding van het artikeltje, in dit *Tijdschrift* dd. 20 Maart, van collega J. P. ASJES over een geval van habitueelen abortus, wil ik nog van een tweetal gevallen melding maken:

1. Ruim 2 jaar geleden kwam een goed gebouwde, jonge vrouw op mijn spreekuur, die reeds vijf maal een abortus had gehad, terwijl zij eens na 7 maanden van een tweeling bevallen was, die na korten tijd was overleden.

Bij onderzoek was niets te vinden aan genitalia, nieren en andere organen. Ik heb de vrouw toen behandeld eveneens met injecties van progestine 1 cM³ per keer om den anderen dag. Ik liet haar verder veel sinaasappelen eten en gaf den drank van CHARCOT voor haar nervositeit. Dit deed ik van het oogenblik af, dat de zwangerschap 1½ maand oud was tot 4 maanden toe. Daarna liet ik de vrouw nog veel rust nemen en na 9 maanden beviel ze vlot van een jongen met een gewicht van 8 pond.

2. Het tweede geval betrof een vrouw, die een abortus had en bij haar tweede zwangerschap een ziekelijken angst kreeg voor herhaling. Ik gaf ook toen progestine en met succes.

Genemuiden, 9 April 1937.

P. PROVÓKLUIT.

INVERSIO UTERI PARTIALIS.

Het vorige jaar zag ik een gedeeltelijke inversio uteri post partum, veroorzaakt door een uteruspoliep, die ingeklemd was in het gecontraheerde ostium uteri, juist zooals een knoop in een knoopsgat, en zodoende haar insertieplaats had meegetrokken. Er was een flinke fluxus. Daar er periculum in mora was door het groote bloedverlies en een transport naar het gasthuis, op anderhalf uur afstand gelegen, mij onverantwoordelijk toescheen, heb ik de vrouw, na mij talis qualis te hebben gedesinfecteerd, onderzocht en tevens de poliep uit haar beklemming bevrijd, die daarna als het ware terugveerde. Na tamponnade van den uterus en het geven van een hypodermoclyse van zout-wateroplossing — aqua destillata had ik niet bij de hand — herstelde de vrouw. Puerperium ongestoord. Enkele maanden later werd de poliep door den gynaecoloog dr. VAN ERP verwijderd.

Veghel, 10 April 1937.

J. VERBEEK.

INVERSIO UTERI PARTIALIS.

Ongetwijfeld heeft dr. ELSHOVE gelijk, wanneer hij zegt, dat de mededeeling van een inversio uteri partialis gerechtvaardigd is door de zeldzaamheid van het geval.

Als „les” voor de aanwijzingen en tegenaanwijzingen lijkt me zijn mededeeling (*N. T. v. G. 81. I. 13*) echter minder geslaagd.

Laat ons aannemen, dat het „stevig op den uterus drukken” der vroedvrouw hetzelfde is als de handgreep van CREDÉ (zooals dr. ELSHOVE doet). „En dit reeds een kwartier na de bevalling?” dan denken we terstond, dat er toch wel iets bijzonders zal geweest zijn. Inderdaad, patiënte „vloeiëde iets”. Dit nu is de eerste fout tegen verloskundige regels. „Iets vloeien” is hier physiologisch en dus geen indicatie tot handelen. Laat ons echter een oogenblik aannemen, dat dit „iets vloeien” zeer verontrustend is geweest, dan was er wél een indicatie ontstaan tot zoo vlug mogelijke verwijdering der placenta (respectievelijk blaas ledigen, intraveneus orasthine,

handgreep van CREDÉ, manueele verwijdering). Misschien ook lag de placenta los en dan zou een kwartier na de bevalling deze wel verwijderd *mogen* worden, bij voorbeeld door eenvoudigen druk op den fundus uteri, slechts om de vrouw krachtsinspanning te besparen.

Misschien was „stevig” drukken wel „eenvoudig” drukken en lag de placenta los.

Druk op den fundus uteri zoowel als de handgreep van CREDÉ hebben als *voorwaarden*:

1. ledige blaas,
2. goed gecontraheerde baarmoeder.

Bij druk op den fundus komt als *indicatie*: de placenta moet losliggen.

Dat echter bij toepassing van de handgreep van CREDÉ de placenta moet los liggen, zooals dr. ELSHOVE aangeeft, was voor mij iets nieuws. Ik meende juist, dat credeeren geschiedde om:

1. de placenta los te woelen (knijpen),
2. de placenta hierna uit te drijven (druk naar de sacrale holte).

De *indicatie* ontstaat dan, hetzij bij te lang vastzitten (drie kwartier tot één uur), hetzij bij ernstige bloeding.

■ Eerste voorwaarde (ledige blaas): Of 30 cM³ urine in de blaas een ernstig mechanisch beletsel is, weet ik niet, doch ik kan het mij nauwelijks voorstellen. Of 30 cM³ urine verder reflectoir de weeën remt, weet ik niet, doch bij gemiddeld 1½ liter (1500 cM³) urine per dag, dat wil zeggen ongeveer 60 cM³ urine per uur, wordt dit 30 cM³ urine per ½ uur, met andere woorden een catheter à demeure zou dan haast noodig worden. Het woord „ledig” is natuurlijk slechts op te vatten als „niet te vol”.

Verder volgt uit deze berekening nog, dat de blaas werkelijk *heelemaal* leeg was op het tijdstip, dat de placenta verwijderd is.

Aan de tweede voorwaarde: goed gecontraheerde baarmoeder, zal wel niet voldaan zijn. Dit „druk op den fundus” door de vroedvrouw zal wel de partieele inversie gegeven hebben.

Samenvattend:

1. Er is geen onderscheid gemaakt tusschen druk op den fundus uteri en de handgreep van CREDÉ. Dit was misschien anamnestic na te gaan. Past dr. ELSHOVE de handgreep van CREDÉ toe bij losliggende placenta?

2. Belangrijk was geweest te weten, of de placenta loslag.
3. Met een enkele voorwaarde (ledige blaas) is vreemd omgesprongen.
4. Het is wenschelijk „voorwaarden” en „indicaties” goed te scheiden.

Amsterdam, 7 April 1937.

J. VEEN, arts.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

ROME. — Internationaal congres voor kinderbescherming.
In aansluiting aan het vierde internationale congres voor kindergeneeskunde, dat van 27 tot 30 September a.s. te Rome zal worden gehouden, zal van 4 tot 8 October het tweede internationale congres voor kinderbescherming plaats hebben, ter gelegenheid van de viering van het 2000-jarige jubileum van CAESAR AUGUSTUS. De officieele talen van het congres zijn: Fransch, Engelsch, Italiaansch, Duitsch en Spaansch. Het lidmaatschap, dat open staat voor alle artsen, rechtsgeleerden, opvoedkundigen, ambtenaren voor openbaren bijstand, en zoo voort, kost 100 Lire; voor het verslag van het congres bovendien 50 Lire; familieleden der congressisten kunnen voor 50 Lire de vergadering bijwonen. De bedragen te zenden aan dr. EGIDI, Corso Bramante 29, Turijn 120. De bezoekers genieten vermindering der prijzen van spoorwegvervoer, hotels, benzine, en zoo voort.

In de eerste sectie (secretaris G. B. ALARIA, Corso Bramante, Turijn 120) worden besproken: maatregelen ter voorkoming van de sterfte der zuigelingen ten gevolge van voedingsstoornissen; instelling van klimaatkolonies voor „kleuters”; genees-